

[Gert Petersen]

et enkelt af disse lande, Cambodja eller Kampuchea, er sket en sådan afsporing af revolutionen, at der dér er tale om en total og barbarisk krænkelser af menneskerettighederne. Ansvar for denne mistanke hviler på den kampuchianske regering, som har lukket grænserne hermetisk. Måske er mistanken forkert, men er den rigtig, må vi som socialister fordømme en sådan krænkelser med samme styrke som andre massive krænkelser af menneskerettighederne.

Når det er sagt, skal jeg tilføje, at vi i øvrigt vil tilråde, at hele problematikken omkring menneskerettighederne behandles i sin historiske sammenhæng, ikke for at undskylde hvad som helst – jfr. hvad jeg netop sagde om Kampuchea – men der kan ikke føres nogen fremgangsrig kamp for menneskerettigheder uden hensyntagen til de enorme historiske forskelligheder. Tag f. eks. flerpartisystemet. Skal vi slå for det overalt i verden som en afgørende menneskeret? I vort land: ja. Men hvad med de stater, som først er blevet virkelig selvstændige i de sidste 20–40 år, og hvoraf mange må løfte sig op fra den yderste fattigdom? Kan man klandre dem, hvis de anser det for hovedopgaven at mobilisere alle nationens ressourcer, ubetinget sikre dens enhed, primært sætte ind på at overvinde fattigdommen? Det synes jeg ikke man kan.

Når et land som Vietnam efter 30 års krig endelig har forjaget de udenlandske imperialister og slået de indenlandske udbyttere, kan man så vente, at Vietnam ikke tager skridt til at sikre sig mod fjendens tilbagevenden? Vietnamesernes verdensbillede må uundgåeligt være præget af 30 års forbitret frihedskrig, ligesom f. eks. algeriernes verdensbillede må være præget af, at det igennem 9 år kostede dem 1 million døde at opnå friheden.

Men, kan man så sige, er denne henvisning til de historiske forskelligheder ikke også et argument, som kan bruges af fascistiske regimer i pressede situationer? Også juntaen i Chile og racisterne i Sydafrika kan påberåbe sig, at de må sikre sig. Så må vi spørge: sikre sig mod hvem, mod hvilke, mod hvad? Der er forskel på at sikre en lille overklassen og et hvidt mindretals privilegier mod et stort flertal og så at gennemføre en omvæltning, der både indebærer national befrielse og folkets egen deltagelse i styret, hvor

ufuldkommet det end måtte være til at begynde med. Derfor er det da også helt anderledes barbariske og massive krænkelser af menneskerettigheder, vi er vidne til i Chile og Sydafrika, end f. eks. i Vietnam og Algeriet, uden at jeg dermed har påstået, at der ikke også i de sidstnævnte lande sker visse krænkelser.

Det vil altid være nødvendigt at spørge: Hvad vej går udviklingen? Hvad vil styret? Vil det social retfærdighed eller uretfærdighed? Vil det racemæssig retfærdighed eller uretfærdighed? Vil det tilbageskridt mod stadig mindre frihed, eller sker der en gradvis udvikling henimod mere frihed? Det er nøglespørgsmål, der skal bruges i en kaotisk verden, hvis kampen for frihedsrettighederne skal have nogen udsigt til at vindes.

De, der tager frihedsrettighederne i deres helhed – og jeg siger udtrykkeligt i deres helhed – alvorligt, sådan som FN har gjort det nu og gjorde det i 1948 og 1966, må efter vor opfattelse handle ud fra følgende grundsætninger: For det første indse, at der er tale om en langvarig kamp, og tilrettelægge strategien i forståelse af de historiske forskelligheder og forudsætninger. For det andet føre kampen bredt, kalde en spade for en spade, protestere mod krænkelser, hvor de end måtte finde sted i øst og vest, syd og nord, uden ideologiske hensyn, også når det sker i lande, hvor styret ellers er progressivt, målt med historiens alen. Men – og så kommer mit tredje punkt – de må naturligvis rette hovedstødet i form af kritik, kampagner og politisk støtte mod de lande, hvor menneskerettighederne krænkes groft, barbarisk og totalt, dvs. en række af de af imperialismen dominerede stater.

Socialistisk folkeparti anser dybest set kampen for menneskerettighederne i deres helhed for identisk med kampen for befrielse af menneskeheden, dvs. kampen for socialisme i international målestok. Derfor beklager vi dybt – måske i virkeligheden i vores hjerte mere end mange andre – når lande, der har socialistiske træk, klart krænker menneskerettighederne. Vi anser sådanne krænkelser, der uomtvisteligt har fundet og finder sted, for antisocialistiske udslag af indre konflikter i de pågældende lande. Vi mener, at disse konflikter kun kan løses ad de veje, der blev anvendt af Alexander Dubcek og det czechoslovakiske kommunistpartis ledelse i 1968,